

บันทึกการตอบข้อหารือกรมอนามัย
เรื่อง แนวทางการควบคุมดูแลการประกอบกิจการเกี่ยวกับ
การซัก อบ รีด หรืออัดกลีบผ้าด้วยเครื่องจักร ในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด 19

บริษัทฯ ได้มีหนังสือถึงอธิบดีกรมอนามัย ลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๔ เพื่อขอหารือเกี่ยวกับการเปิดร้านสะดวกซักและอบผ้าแบบหยอดเหรียญอัตโนมัติ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตามที่อ้างถึงท่านพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้ออกข้อกำหนดเกี่ยวกับการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ (ฉบับที่ ๒๘) ซึ่งในข้อ ๗ ระบุไว้ว่า “ข้อ ๗ มาตรการควบคุมแบบบูรณาการเร่งด่วนเฉพาะในเขตพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวดให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือผู้ว่าราชการจังหวัด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการโรคติดต่อกรุงเทพมหานครหรือคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด แล้วแต่กรณี พิจารณาดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อ เพื่อมีคำสั่งปิดสถานที่หรือกิจการที่มีความเสี่ยงเพื่อประโยชน์ในการควบคุมและป้องกันการแพร่ของโรคติดต่อเชื้อโควิด - 19...” นั้น

เนื่องด้วยบริษัทฯ (“บริษัทฯ”) ได้พิจารณาในประกาศดังกล่าวแล้วพบว่า ไม่ได้มีการระบุเป็นการเฉพาะเจาะจงว่า ร้านสะดวกซัก และอบผ้าแบบหยอดเหรียญอัตโนมัติเป็นธุรกิจที่ต้องปิดกิจการ ตั้งแต่วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๔ จนถึง ๒ สิงหาคม ๒๕๖๔

ดังนั้น บริษัทฯ ซึ่งเป็นผู้ได้รับสิทธิให้ใช้ และอนุญาตให้บุคคลภายนอกใช้เครื่องหมายการค้า “Otteri” อันเป็นร้านสะดวกซัก และอบผ้าแบบหยอดเหรียญอัตโนมัติ (“ร้านสะดวกซัก”) ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่สีแดงและเข้มงวด และในนามตัวแทนของแฟรนไชส์ร้านสะดวกซักของบริษัทฯ จึงได้จัดทำหนังสือฉบับนี้ขึ้น เพื่อขอความอนุเคราะห์หารือเกี่ยวกับร้านสะดวกซักด้วยว่า เป็นธุรกิจที่อยู่ในข่ายที่ต้องปิด หรือเป็นธุรกิจที่อยู่ในข่ายที่สามารถเปิดให้บริการได้อยู่

ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสนับสนุนการหารือ และเพื่อเสนอให้พิจารณาว่าธุรกิจร้านสะดวกซักเป็นธุรกิจที่จำเป็นและสามารถเปิดได้เป็นการเฉพาะเจาะจง บริษัทฯ จึงขอเสนอเหตุผลที่จำเป็นต้องเปิดร้านสะดวกซัก ดังจะกล่าวต่อไปนี้

(๑) ร้านสะดวกซักในต่างประเทศ เช่น สิงคโปร์ สหรัฐอเมริกา เป็นต้น ต่างให้การยอมรับว่าเป็นธุรกิจที่จำเป็นและเปิดให้บริการได้ในสถานการณ์โรคระบาดโควิด - 19 ขณะนี้

(๒) เมื่อมีการอยู่บ้านมากขึ้นปริมาณเสื้อผ้าที่ใส่แล้วรอการซักก็เยอะมากขึ้น หากไม่ซักโดยเร็วจะก่อให้เกิดการสะสมของเชื้อโรคต่าง ๆ ได้ และจะทำให้เชื้อโรคเพิ่มจำนวนอย่างรวดเร็ว ซึ่งรวมถึงเสื้อผ้าที่ไปสัมผัสพื้นที่เสี่ยงและนำมาไว้ในบ้านรอการซักด้วย ร้านสะดวกซักจึงเป็นตัวเลือกที่ดีที่สุดในช่วงเวลานี้ที่จัดการปัญหาในจุดนี้ได้ดี

(๓) แม้ว่าหลาย ๆ บ้านจะมีเครื่องซักผ้า แต่ก็ยังมีอีกนับไม่ถ้วนที่ไม่มีเครื่องซักผ้า และต้องสัมผัสเชื้อโรคต่าง ๆ ที่เกิดจากการสะสมของกองผ้าที่รอการซักทั้งก่อนและหลังซัก ซึ่งยังไม่รวมถึงการซักผ้าที่ไม่สะอาดด้วย ร้านสะดวกซักจึงเป็นตัวเลือกที่ดีที่สุดในช่วงเวลานี้ที่จัดการปัญหาในจุดนี้ได้ดี

(๔) ในปัจจุบันเข้าสู่ช่วงฤดูฝน แม้ว่าหลาย ๆ บ้านจะมีเครื่องซักผ้าของตัวเอง แต่ไม่ใช่ทุกบ้านที่จะมีเครื่องอบผ้า ซึ่งเครื่องอบผ้าของร้านสะดวกซักจะใช้ระบบความร้อนสูง ถือเป็นจุดเด่นในการฆ่าเชื้อโรคด้วย

(๕) การซักและอบผ้าในทันทีภายในร้านสะดวกซัก จะช่วยลดการสัมผัสอากาศและเชื้อโรคที่ลอยมาในอากาศและเกาะติดตามเสื้อผ้าหลังจากการซักแล้วได้เป็นอย่างดี

^๑ ส่งพร้อมหนังสือ ที่ สธ ๐๙๔๕.๐๔/๗๕๘๕ ลงวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๖๔ ซึ่งกรมอนามัยมีถึงประธานกรรมการ บริษัทฯ

(๖) การซักและอบผ้าภายในร้านสะดวกชักร้าน ลูกค้าสามารถรู้เวลาที่แน่นอนได้ ว่าผ้าจะซัก/อบเสร็จเมื่อไร ทำให้ลูกค้าสามารถกลับบ้าน เพื่อรอได้ ซึ่งจะช่วยลดความเสี่ยงจากการนั่งรอในร้านได้เป็นอย่างดี และสามารถกลับมาเก็บผ้าเมื่อซัก/อบผ้าเสร็จตามกำหนดเวลา

(๗) ร้านสะดวกซักได้ปฏิบัติตามมาตรการของรัฐเป็นอย่างดีตลอดมา และมีกล้องวงจรปิด ซึ่งหากหน่วยงานของรัฐมีมาตรการ หรือคำแนะนำให้ต้องปฏิบัติตามภายหลัง บริษัทฯ และแฟรนไชส์สามารถปฏิบัติตามได้อย่างแน่นอน

ด้วยเหตุผลดังที่กล่าวไว้ก่อนหน้านี้ ทางบริษัทฯ จึงเห็นว่า “การมีเสื้อผ้าที่สะอาดนั้น ถือเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการดำรงชีวิตในสถานการณ์ที่ยากลำบากของประชาชน ณ ช่วงเวลาเช่นนี้ และยังสามารถช่วยฆ่า/ลดปริมาณเชื้อโรคตามเสื้อผ้าได้เป็นอย่างดี” จึงขอความอนุเคราะห์พิจารณาว่า ร้านสะดวกซักถือเป็นกิจการที่จำเป็น ที่ยังคงเปิดให้บริการได้อยู่ ณ สถานการณ์เช่นนี้ด้วย

ข้อเท็จจริงเพิ่มเติม

จากการประสานงานไปยังเจ้าหน้าที่บริษัทฯ เพื่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม ได้ความว่า ผู้ประกอบกิจการได้ติดตั้งเครื่องซักผ้า อบผ้าอัตโนมัติไว้เพื่อให้บริการแก่ผู้รับบริการในจุดต่าง ๆ และไม่ได้มีผู้ดูแลประจำจุดบริการ โดยปัจจุบันการประกอบกิจการบางส่วนได้มีการหยุดประกอบกิจการ เช่น ในบริเวณห้างสรรพสินค้า ศูนย์การค้า คอมมูนิตี้มอลล์ เป็นต้น เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามข้อกำหนดเกี่ยวกับการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยในส่วนของสถานที่หรือบริเวณอื่น ๆ ที่ไม่มีคำสั่งปิดกิจการ ได้มีการเปิดให้ผู้รับบริการใช้บริการเครื่องซักผ้า อบผ้าอัตโนมัติตามปกติ

กรมอนามัยได้วิเคราะห์ข้อกำหนด ประเด็นวิชาการที่เกี่ยวข้อง และประเด็นข้อหารือ ดังกล่าวแล้ว มีความเห็นดังนี้

ความเห็นในประเด็นข้อหารือ

ข้อหารือ : ร้านสะดวกซักและอบผ้าแบบหยอดเหรียญอัตโนมัติ ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่สีแดงและเข้มงวด เป็นธุรกิจที่อยู่ในข่ายที่ต้องปิดหรือเป็นธุรกิจที่อยู่ในข่ายที่สามารถเปิดให้บริการได้อยู่หรือไม่ และร้านสะดวกซัก ถือเป็นกิจการที่จำเป็นที่ยังคงเปิดให้บริการได้อยู่ ณ สถานการณ์การระบาดของโรคโควิด 19 หรือไม่

ความเห็น : จากการพิจารณาลักษณะการประกอบกิจการร้านสะดวกซักและอบผ้าแบบหยอดเหรียญอัตโนมัติ ที่เปิดให้บริการ ๒๔ ชั่วโมง พบว่า กิจการดังกล่าวเข้าข่ายเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘ “กิจการประเภทที่ ๑๐ (๗) การซัก อบ รีด หรืออัดกลับผ้าด้วยเครื่องจักร” ซึ่งมีขอบเขตความหมายว่าเป็นสถานที่ที่ทำการซักผ้า อบผ้า รีดผ้า หรืออัดกลับผ้า โดยการใช้เครื่องจักร และให้หมายความรวมถึงการให้บริการเครื่องซักผ้าหยอดเหรียญด้วยความเสี่ยงหรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับผู้ปฏิบัติงาน ลูกค้า หรือผู้มารับบริการ ชุมชน และสิ่งแวดล้อม มีดังนี้ โครงสร้างอาคารอาจไม่มั่นคงแข็งแรง ข้ำรูดทรุดโทรม พื้นลื่นอาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุ การติดตั้งเครื่องซักผ้าหรือเครื่องอบผ้าไม่เหมาะสมอาจก่อให้เกิดความสั่นสะเทือนส่งเสียงดัง และก่อให้เกิดเหตุรำคาญต่อผู้พักอาศัยบริเวณใกล้เคียงได้ การดูแลรักษาความสะอาดของเครื่องซักผ้า อบผ้า หรือวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างไม่ถูกสุขลักษณะ การดูแลความปลอดภัยระบบไฟฟ้าไม่ดีอาจเกิดการรั่วไหลทำให้เกิดไฟฟ้าช็อต การจัดการน้ำเสียที่ไม่ถูกสุขลักษณะอาจก่อให้เกิดกลิ่นเหม็นเป็นเหตุรำคาญ หรือส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และเป็นแหล่งเพาะพันธุ์หรือแพร่กระจายของสัตว์พาหะ และแมลงนำโรคได้ ดังนั้น หากราชการส่วนท้องถิ่นได้ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นควบคุมกิจการประเภทที่ ๑๐ (๗) การซัก อบ รีด หรืออัดกลับผ้าด้วยเครื่องจักร ในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบแล้ว ผู้ประกอบกิจการจะต้องขอรับใบอนุญาตการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่เป็นสถานที่ตั้งของสถานประกอบกิจการ ตามมาตรา ๓๓^๒

^๒ มาตรา ๓๓ เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ข้อบัญญัติท้องถิ่นตามมาตรา ๓๒ (๑) ใช้บังคับ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินกิจการตามประเภทที่มีข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมตามมาตรา ๓๒ (๑) ในลักษณะที่เป็นการค้า เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๖

แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และจะต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัติท้องถิ่น กฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐ และในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด 19 จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการ และมาตรการป้องกันความเสี่ยงจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)) สำหรับสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๖๔ ด้วย อีกทั้งต้องคำนึงถึงความปลอดภัย ความเสี่ยงต่อการแพร่กระจายของเชื้อโรค และมาตรการที่ใช้ในการป้องกันโรค เช่น การดูแลความสะอาดของอุปกรณ์ที่มีการใช้งานร่วมกัน การล้างทำความสะอาดเครื่องซักผ้า เครื่องอบผ้าเป็นประจำ การกำหนดให้มีผู้ดูแลประจำจุดซักผ้าอบผ้า รวมถึงการป้องกันตนเองของผู้ปฏิบัติงานและผู้รับบริการ เช่น การสวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัยตลอดเวลา การล้างมือด้วยสบู่และน้ำ หรือใช้เจลแอลกอฮอล์สำหรับทำความสะอาดมือ ก่อนและหลังเข้ามาใช้บริการ และการเว้นระยะห่างระหว่างบุคคล ๑ - ๒ เมตร เป็นต้น ทั้งนี้ หากผู้ประกอบการดำเนินกิจการโดยไม่ได้รับใบอนุญาต จะมีโทษตามมาตรา ๗๑^๓ และหากฝ่าฝืนกฎกระทรวงฯ และประกาศกระทรวงฯ จะมีโทษตามมาตรา ๖๘^๔ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันนี้ นอกจากนี้ ผู้ประกอบการจะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย ซึ่งในประเด็นที่หารือมานี้เห็นว่าในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด 19 นายกรัฐมนตรีอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๙ แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ และมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ออกข้อกำหนดและข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการลดและจำกัดการเคลื่อนย้ายเดินทาง การห้ามออกนอกเคหสถานในเวลาที่กำหนด การขนส่งสาธารณะ การปฏิบัติงานของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐและภาคเอกชน และมาตรการควบคุมบูรณาการเร่งด่วนสำหรับสถานที่ กิจการหรือกิจกรรมที่มีความเสี่ยง เป็นต้น โดยข้อกำหนดฯ บางฉบับดังกล่าว กำหนดให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือผู้ว่าราชการจังหวัด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการโรคติดต่อกรุงเทพมหานครหรือคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด พิจารณาดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อ เพื่อมีคำสั่งปิดสถานที่หรือกิจกรรมที่มีความเสี่ยงเพื่อประโยชน์ในการควบคุมและป้องกันการแพร่ของโรคโควิด 19 ได้ รวมทั้ง กำกับดูแลและติดตามการดำเนินการของสถานที่ กิจการ หรือกิจกรรมในพื้นที่สถานการณ์ที่กำหนดเป็นพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวดเพื่อให้เปิดดำเนินการได้ ดังนั้น ผู้ประกอบการจะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามข้อกำหนดฯ และประกาศกรุงเทพมหานครหรือประกาศจังหวัดฯ ที่ออกตามความกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่ออย่างเคร่งครัด โดยผู้ประกอบการสามารถประสานงานไปยังผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการจังหวัดในแต่ละพื้นที่ เพื่อสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินกิจการในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบต่อไป

กรมอนามัย

กองกฎหมาย

๘ ตุลาคม ๒๕๖๔

หมายเหตุ : ท่านสามารถศึกษาแนวทางการตอบข้อหารือในประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ได้ที่เว็บไซต์กองกฎหมาย กรมอนามัย หรือสแกนได้ที่คิวอาร์โค้ดนี้

ในการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง เจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจกำหนดเงื่อนไขโดยเฉพาะให้ผู้รับใบอนุญาตปฏิบัติเพื่อป้องกันอันตรายต่อสุขภาพของสาธารณสุขเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้โดยทั่วไปในข้อบัญญัติท้องถิ่นตามมาตรา ๓๒ (๒) ก็ได้

ใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งให้ใช้ได้สำหรับกิจการประเภทเดียวและสำหรับสถานที่แห่งเดียว

^๓ มาตรา ๗๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๙ มาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๓๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

^๔ มาตรา ๖๘ ผู้ใดฝ่าฝืนกฎกระทรวงซึ่งออกตามมาตรา ๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท